

D. ZAKLJUČCI I PREPORUKE

23. Zaključci

24. Preporuke

Autor: Marijan KALEA, dipl.inž.

23. ZAKLJUČCI

Promatrana je opskrba Osijeka energijom prema oblicima energije, vidovima njihove isporuke i sektorima njihova korištenja na području općine Osijek, u razdoblju od 1975. do 1987. godine. Razinu promatranja čine mjesta predaje energije iz energetske privrede (dakle, npr. brojila potrošača električne energije i prirodnog plina, benzinske stanice, itd.).

Od početka osamdesetih godina uočava se razdoblje smirenijeg rasta ukupne energije predane potrošačima po godišnjoj stopi od oko 1,4%. (Jedino je rast u 1987. godini prema 1986. godini bio znatno izvan tog pet-šest godišnjeg kretanja: ostvareno je preko 8%)

Glavne karakteristike kretanja u promatranom 12-godišnjem razdoblju su:

- nepovoljna prema ekonomskoj efikasnosti korištenja energije i prema sektorima korištenja: najveći rast u domaćinstvima, iznadprosječni u prometu, a ispodprosječni u industriji;

- povoljna prema oblicima korištenja: bitno opadanje udjela tekućih goriva (sa 60-tak na ispod 40 posto), uporan rast povoljnijih oblika energije (električne, topline iz centraliziranog toplinskog sistema i prirodnog plina - ukupno gotovo 50-postotni udjel), solidno korištenje krutih goriva;

- prihvatljiva prema dostignutoj razini korištenja energije po stanovniku (podjednak s prosjekom SR Hrvatske, oko 25% viši od jugoslavenskog prosjeka).

Sadašnje stanje (dakle na koncu 1987. godine) opisuje razina ukupne predaje energije od oko 10 PJ, u čemu:

- industrija sudjeluje s preko 40%, promet s oko 20%, domaćinstva s preko 20% (a preostatak čini ostala potrošnja);

- tekuća goriva sudjeluju u opskrbi s oko 38%, kruta 18%, električna energija 16%, plinovita goriva 16%, plinovita goriva 16%, a toplina iz centraliziranog toplinskog sistema 12%;

- upozoravajuće djeluje uočeni skok potrošnje u 1987. godini prema 1986. god.

24. PREPORUKE

Srednja brzina rasta potražnje ukupne energije predane potrošačima za razdoblje do 2000. godine procjenjuje se prosječnom godišnjom stopom od oko 3%, a poželjna - sporija brzina rasta s prosječnom godišnjom stopom od nešto iznad 2%. U pogledu korištenja pojedinih oblika energije i njihova usmjeravanja po sektorima, razumnom orijentacijom treba smatrati:

- srednji rast korištenja energije u industriji (osim loživih derivata nafte, koje treba prigušivati u najvećoj mogućoj mjeri);
- srednji rast svih oblika energije korištenih u prometu;
- prigušeni rast potražnje električne energije, loživih derivata nafte i lignita u domaćinstvima (uz naglašeni rast korištenja prirodnog plina i srednji rast topline iz centraliziranog toplinskog sistema, u domaćinstvima);
- u ostaloj potrošnji slična orijentacija kao u domaćinstvima - u pogledu pojedinih oblika energije, a u pogledu veličine rasta - i znatno više nego u domaćinstvima ako je rast praćen znatnijim povećanjem dohotka ili kvaliteta usluga;
- u svim sektorima i za sve oblike energije: iznalaženje i uporno provođenje mjera za što racionalnije korištenje.

Praktički, treba se usmjeravati prema ekonomsko-ekološki prihvatljivim oblicima energije. Korištenje energije uvećavati samo tamo gdje će se - time - ostvarivati veći prirast dohotka od prirasta energije, suzdržavati se svake nove neproduktivne potrošnje, a zatečenu u takvim područjima racionalizirati organizacijskim i nužnim investicijskim mjerama.

Neki pojedinačni naglasci za energetske orijentacije u bližem predstojećem razdoblju:

- podići kvalitetu korištenja javne rasvjete kako bi se uložena energija efikasnije iskoristila (u fizičkom i estetskom pogledu);
- nastojati izboriti višu kategoriju topline kao potrošača prirodnog plina za potrebe zagrijavanja u širokoj (općoj) potrošnji;
- očekivati dovoljne količine prirodnog plina, stoga poticati intenzivnu izgradnju distributivne plinske mreže;
- obuhvat tekućeg naftnog plina kao energetske dopune u neplinificiranim domaćinstvima i kao energetske rezerve u plinificiranoj industriji i ostaloj potrošnji;
- tražiti daljnje mogućnosti supstitucije tekućih goriva, plinom, aditivnim izvorima energije, ugljenom;

- korištenje otpadne topline i otpadnih tvari;
- poboljšavanje toplinske izolacije postojećih i novoizgrađenih objekata - projektantski i izvedbeno;
- uspostaviti dugoročnu povezanost s isporučiocima krutih goriva;
- osigurati dobavu briketiranog ugljena radi korištenja u domaćinstvima i ostaloj potrošnji, izvan domaćaja plinske i toplinske mreže;
- trajno obrazovati opće rukovodne radnike, rukovaoce energetske postrojenja i građane, iz energetike, racionalnog korištenja i štednje energije;
- provesti obaveznu kontrolu kvalitete ložišta i ostalih aerosagađivača iz ekonomsko-ekoloških razloga, a akt kojim je ta obaveza uređena uskladiti s realnim potrebama i mogućnostima;
- razmatrati - u svakoj prilici - mogućnosti nekonvencionalnih rješenja, osobito korištenje Sunčeve i geotermalne energije;
- odlučnije primjenjivati iskustva iz ostvarenja korištenja aditivnih izvora energije u susjednim područjima (Vojvodina, Mađarska) jer realizacije tamo ima, a prilike su slične;
- stalnim znanstveno-stručnim radom pratiti kretanja, uočavati tendencije i poticati poželjna rješenja energetske pitanja.

